

Paper. Kollektivt lärande i samverkan.

Författare: Mats Holmquist, Högskolan Halmstad, Susanne Andersson, Margareta Ivarsson och Heléne Levy

Paper. Samverkan mellan universitet, näringsliv och samhälle.

Författare: Håkan Ylinenpää, Luleå Tekniska universitet och Margareta Strömbäck, Högskoleförbundet Östra Norrbotten

Olikheter stimulerar lärande

MED TVÅ EXEMPEL från olika landsändar – Halland i söder och Norrbotten i norr – diskuterades lärandeprocesser i sammanhang där forskare samverkar med det omgivande samhället.

Om Hallands-projektet berättade bland andra Mats Holmquist från Högskolan i Halmstad. Frågan var hur lärandet går till i en grupp där många olika parter samverkar. Det har studerats i anslutning till ett projekt kallat Lust H – Livskvalitet genom utveckling, samverkan och tillväxt i Halland – som syftar till att förbättra hälsan och skapa hållbar tillväxt i Halland.

Högskolan i Halmstad har en interaktiv utvärderingsroll i projektet, och i det paper som diskuterades vid HSS05 beskrivs detta arbete; hur samverkan i grup-

pen fungerade i praktiken, vilka effekter det haft för projektets utveckling och hur lärprocesserna ser ut.

Lust H vänder sig till alla som arbetar med hälsa i arbete och fritid i Halland och bygger på tanken att nya idéer och metoder växer fram bättre om olika aktörer samverkar, än om de sitter och funderar var och en på sin kammare.

Forskarna och praktikerna fann att största potentialen för ett kollektivt lärande finns i en grupp med viktiga olikheter mellan medlemmarna, exempelvis olika roller, kompetens och personlighet. Särskilt stor är potentialen då problemet har hög komplexitet och underlaget är osäkert. Olikheter och dynamik är alltså en viktig grund för en god samverkan och kreativt lärande. Målet ska inte vara att tycka lika i alla frågor – snarare då att fånga de olika uppfattningarna och bygga något nytt.

Ramen är också viktig. De former i vilka samverkan sker avgör i hög grad om processen ska bli konstruktiv eller destruktiv. Och det måste finnas tillit inom gruppen, ett öppet klimat där det är ok att säga vad man tycker.

Närmast ska man inom projektet studera olikheters betydelse, som när representanter för offentlig sektor möter representanter för privat näringsliv. Är olikheterna då en tillgång eller ett hinder för kollektivt lärande i samverkan?

SAMVERKAN MELLAN UNIVERSITET, NÄRINGS LIV OCH SAMHÄLLE

Pendangen i norr – Forskarstation Östra Norrbotten – är ett resultat av samverkan mellan Luleå tekniska universitet, Sveriges Lantbruksuniversitet och de fyra kommunerna Kalix, Överkalix, Haparanda och Övertorneå, som bildat ett kommunalt högskoleförbund.

Ambitionen är att etablera en forskningsmiljö i en region som tidigare saknat sådan verksamhet, och att få igång en ömsesidig lärprocess. Sex doktorander är knutna till forskarstationen, men har samtidigt även en hemvist i universitetets forskarmiljö – något som ”motverkar risken för vetenskaplig förflackning”, som man skriver i en arbetsrapport.

– Det är viktigt med flera forskare i en sådan här grupp, förklarade Håkan Ylinenpää från Luleå tekniska universitet. Det behövs en kritisk massa för att uppnå en bra effekt.

De forskarstuderande har ”samverkanstjänstgöring” – till skillnad från ”vanliga” doktoranders institutionstjänstgöring. Detta innebär att de på olika sätt ska bidra till regionen; de möter olika aktörer, alltifrån skolelever till företagare, och stimulerar på så sätt en ömsesidig lärandeprocess.

Det finns i detta något av att både äta kakan och ha den kvar, menade Håkan Ylinenpää. Doktoranderna har en förankring bland praktiker, men tillhör samtidigt det globala vetenskapssamhället och utsätts för samma strikt vetenskapliga bedömningar som kolleger vid institutionerna.